

Bijlage 2 - 4 stappenplan

STAP 1: De instructeur demonstreert de vaardigheid, zonder uitleg, op normale snelheid en zonder onderbreking.

De bedoeling hiervan is de cursisten een overzicht te geven van de nieuwe praktische vaardigheid. Elk commentaar hierbij zal hen afleiden van de demonstratie in reële tijd. Het belangrijkste kenmerk van deze stap is dat de cursisten kunnen zien hoe een deskundige de praktische vaardigheid uitvoert, precies zoals die uitgevoerd moet worden. Ondanks dat de cursisten bedenkingen kunnen hebben of met vragen zitten na deze demonstratie, moet de discussie uitgesteld worden tot na stap 2. Deze demonstratie kan eventueel worden vervangen door een instructievideo.

STAP 2: De instructeur demonstreert de praktische vaardigheid nogmaals, met ditmaal uitleg bij wat er gedaan wordt en waarom.

De praktische vaardigheid wordt nu vertraagd uitgevoerd, terwijl een uitleg wordt gegeven van elke handeling. De cursisten kunnen nog eens een deskundige aan het werk zien, maar nu met uitleg over hoe en waarom deze handelingen worden uitgevoerd. Tegen het eind van de demonstratie zullen heel wat van de vragen die de cursisten zich stelden, zijn beantwoord. Toch moet er kort gelegenheid gegeven worden om vragen te stellen, maar alleen in verband met de gedemonstreerde vaardigheid. In deze stap begint de instructeur de nadruk van zijn eigen handelen te verleggen naar de cursisten.

STAP 3: De instructeur voert nogmaals de vaardigheid uit, maar ditmaal geleid door een cursist of cursisten.

Nu beginnen de cursisten de verantwoordelijkheid te nemen voor de vaardigheden. Er blijft nog een atmosfeer van veiligheid bestaan omdat het nog steeds de instructeur is die de vaardigheid uitvoert. De cursisten hebben dus een 3^e maal de kans de vaardigheid in detail te zien uitvoeren. Vanaf nu worden de kennis en de vaardigheden progressief geïntegreerd. De cursisten moeten zich de opeenvolgende stappen herinneren, waardoor ze er over na moeten denken.

Het is belangrijk dat eventuele fouten onmiddellijk verbeterd worden. Als dit niet gedaan wordt, is het mogelijk dat de cursisten deze fouten in hun vaardigheid opnemen. Eenmaal opgenomen, is het zeer moeilijk deze fouten te corrigeren. Verbeteren moet gebeuren op een niet bedreigende, constructieve manier. Dit wordt meestal het makkelijkst bereikt door aan de cursist te vragen nog even na te denken over zijn uitspraak. Eventueel kan ook de mening van de groep gevraagd worden. Dit geeft de instructeur ook de kans om zich een oordeel te vormen over hoe succesvol zijn onderwijs was en of alle belangrijke punten werden meegedeeld. Tegelijkertijd hebben de cursisten nu de mogelijkheid om na te gaan wat zij hebben geleerd.

STAP 4: De cursisten demonstreren de volledige vaardigheid met of zonder de beschrijving van wat ze doen.

Iedere cursist zal nu de verantwoordelijkheid nemen om zelf de vaardigheid uit te voeren en zal daarmee aantonen dat hij of zij de techniek begrepen heeft en de vaardigheid correct kan uitvoeren. Als de tijd het toelaat, moet de cursist meerdere malen oefenen om de nieuw verworven vaardigheid goed onder de knie te krijgen.

In deze laatste stap kun je echt zien of je opleiding op een efficiënte manier het gedrag van de cursist veranderd heeft zodat de aangeleerde vaardigheid op de juiste wijze in de praktijk kan worden gebracht. Dit is ook het goede moment om de cursist persoonlijke constructieve en directe feedback te geven.